

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2015. szeptember 17.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások — 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK és 2002/22/EK irányelv — Földi mobil távközlési szolgáltatásra szolgáló végberendezések szabad mozgása — 1999/5/EK irányelv — Berendezések használatára kivetett díj — Általános felhatalmazás vagy használati engedély — Általános felhatalmazást vagy használati engedélyt helyettesítő előfizetési szerződés — Az előfizetési szerződéssel rendelkező és azzal nem rendelkező felhasználókkal szembeni eltérő bánásmód”

A C-416/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Commissione tributaria regionale di Mestre-Venezia (Olaszország) a Bírósághoz 2014. szeptember 3-án érkezett, 2014. augusztus 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Fratelli De Pra SpA**,

a **SAIV SpA**

és

az **Agenzia Entrate – Direzione Provinciale Ufficio Controlli Belluno**,

az **Agenzia Entrate – Direzione Provinciale Ufficio Controlli Vicenza**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: A. Ó Caoimh tanácselnök, C. Toader és C. G. Fernlund (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Fratelli De Pra SpA és a SAIV SpA képviseletében C. Toniolo, C. Basso és G. Toniolo avvocati,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Varone avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az Európai Bizottság képviselőjében G. Braga da Cruz, L. Nicolae és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről szóló, 1999. március 9-i 1999/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL L 91., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 23. kötet, 254. o.), és különösen annak 8. cikkének, az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (Hozzáférési irányelv) (HL L 108., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 323. o.), a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 37. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (Engedélyezési irányelv) (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.; a továbbiakban: 2002/20 irányelv), az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (Keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.), és a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 11. o.) módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (Egyetemes szolgáltatási irányelv) (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.; a továbbiakban: 2002/22 irányelv) az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről a Fratelli De Pra SpA (a továbbiakban: De Pra) és az Agenzia Entrate – Direzione Provinciale Ufficio Controlli Belluno (adóhatóság – bellunói tartományi igazgatóság), másrészről pedig a SAIV SpA (a továbbiakban: SAIV) és az Agenzia Entrate – Direzione Provinciale Ufficio Controlli Vicenza (adóhatóság – vizenai tartományi igazgatóság) között, annak tárgyában folyamatban lévő két eljárásban terjesztették elő, hogy az említett adóhatóságok elutasították a De Pra és a SAIV által mobiltelefon-szolgáltatás előfizetési szerződése címén fizetett igazgatási koncessziós díj (a továbbiakban: TCG) visszatérítésére irányuló kérelmeket.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1999/5 irányelv

- 3 Az 1999/5 irányelv (32) preambulumbekzdése kimondja, hogy engedélyezni kell az alapvető vonatkozó követelményeknek megfelelő rádióberendezések és távközlő végberendezések szabad forgalmazását, lehetővé kell tenni, hogy e berendezéseket a rendeltetésüknek megfelelően helyezzék üzembe, és hogy az üzembe helyezésüket a rádióspektrum használatára és az érintett szolgáltatás nyújtására vonatkozó engedélyekhez lehet kötni.

- 4 Ezen irányelv 1. cikkének (1) és (4) bekezdése kimondja:

„(1) Ez az irányelv szabályozási keretet teremt a rádióberendezések és távközlő végberendezések Közösségben történő forgalomba hozatala, szabad mozgása és üzembe helyezése számára.

[...]

(4) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni az I. mellékletben felsorolt berendezésekre.”

- 5 Ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tagállamok a területükön nem tiltják meg, nem korlátozzák vagy gátolják a [...] CE-jelölést viselő készülék[ek] forgalomba hozatalát és üzembe helyezését [...]”.

A 2002/19 irányelv

- 6 A 2002/19 irányelv annak 1. cikke szerint harmonizálja azt, hogy milyen módon szabályozzák a tagállamok az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, valamint ezek összekapcsolását. A hálózatok és szolgáltatások szolgáltatói közötti kapcsolatokra vonatkozik. Jogokat és kötelezettségeket állapít meg az üzemeltetők számára, és azon vállalkozások számára, amelyek az üzemeltetők hálózataihoz, illetve kapcsolódó eszközeihez kívánnak hozzáférni, illetve azokkal összekapcsolódni.

A 2002/20 irányelv

- 7 A 2002/20 irányelv 2. cikke úgy határozza meg az „általános felhatalmazás” fogalmát, mint amely „a tagállam által létrehozott jogi keretszabályozás, amely ennek az irányelvnek megfelelően biztosítja az elektronikus hírközlő hálózatok működtetésére és az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogokat, és az elektronikus hírközlő hálózatok, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások valamennyi típusára vagy egyes típusaira vonatkozóan ágazatspecifikus kötelezettségeket állapít meg”.
- 8 Ezen irányelv „Igazgatási díjak” címet viselő 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőt írja elő:

„Az általános felhatalmazás keretében szolgáltatást nyújtó vagy hálózatot szolgáltató vállalkozások számára, illetve a használati joggal rendelkező vállalkozások számára kivetett igazgatási díjnak olyannak kell lennie:

- a) amely csak azoknak az igazgatási költségeknek az összességét fedezi, amelyek az általános felhatalmazási rendszer, a használati jogok és a 6. cikk (2) bekezdésében említett egyedi kötelezettségek kezelése, ellenőrzése és alkalmazása során felmerülnek, amelyek között szerepelhet a nemzetközi együttműködés, a harmonizáció és szabványosítás, a piacelemzés, a megfelelés-ellenőrzés és egyéb piaci ellenőrzés költsége, valamint a másodlagos jogszabályok és a közigazgatási határozatok – például hozzáférésre és összekapcsolásra vonatkozó határozatok – elkészítésével és végrehajtásával összefüggő szabályozási munka költsége [...]”.

A 2002/22 irányelv

- 9 A 2002/22 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások végfelhasználók számára történő szolgáltatásával foglalkozik. Célja többek között, hogy az Európai Unió egészében biztosítsa a jó minőségű, nyilvánosan elérhető szolgáltatások rendelkezésre állását.

- 10 Az 1. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyetemes szolgáltatásnyújtás nyílt versenyügyi környezetben történő biztosítása tekintetében a 2002/22 irányelv meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül.
- 11 Ezen irányelv „Szerződések” címet viselő 20. cikke az (2) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:
- „A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók és az azt kérő más végfelhasználók a nyilvános hírközlő hálózathoz és/vagy a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való csatlakozást biztosító szolgáltatásokra történő előfizetés esetén jogosultak legyenek az ilyen csatlakozást és/vagy szolgáltatásokat nyújtó vállalkozással vagy vállalkozásokkal szerződést kötni. A szerződésnek egyértelmű, átfogó és könnyen hozzáférhető formában meg kell határoznia legalább a következőket: [...]”
- 12 Az említett 20. cikk (1) cikkében felsorolt elemek között szerepel a vállalkozás neve és címe, a nyújtott szolgáltatások, az árak és a díjszabás részletei, a szerződés időtartama, valamint a szolgáltatásnyújtás és a szerződés megújításának és megszüntetésének feltételei.

Az olasz jog

- 13 Az igazgatási koncessziós díjak szabályozásáról szóló, 1972. október 26-i 641. sz. köztársasági elnöki rendelet (decreto del Presidente della Repubblica n. 641, disciplina delle tasse sulle concessioni governative) (a GURI 1972. november 11-i 292. száma, rendes melléklet; a továbbiakban: 641/1972. sz. köztársasági elnöki rendelet) 1. cikke kimondja:
- „A mellékelt díjtáblázatban felsorolt közigazgatási határozatok és egyéb aktusok az ott megjelölt mértékben és módon [TCG] tárgyat képezik”.
- 14 A 641/1972. sz. köztársasági elnöki rendelethez mellékelt díjtáblázat 21. cikkének az alapeljárásokra alkalmazandó változata (a továbbiakban: mellékelt jegyzék) úgy rendelkezik, hogy a TCG hatálya alá tartozik „a földi mobil távközlési közszolgáltatásra szolgáló végberendezések használatára vonatkozó engedély vagy azt helyettesítő dokumentum a használat minden egyes hónapjára”.
- 15 Az e 21. cikkre vonatkozó 1. lábjegyzet szerint:
- „A díj az egyes számlákban figyelembe vett, használattal érintett hónapok száma alapján fizetendő, az előfizetési díjjal együtt”.
- 16 A földi mobil távközlési közszolgáltatásról szóló 33/90. sz. miniszteri rendelet 3. cikke kimondja:
- „Az előfizető a felhasználói végberendezések vétele és karbantartása érdekében jogosult önállóan eljárni vagy a SIP-hez (Società italiana per l'esercizio telefonico) fordulni. A SIP üzemeltető társaság intézkedik azon dokumentumnak a felhasználó részére történő kiadásáról, amely tanúsítja annak mint a szolgáltatás előfizetőjének jogállását; ennek a rádióállomásra vonatkozó engedélyt minden tekintetben helyettesítő dokumentumnak tartalmaznia kell a végberendezés típusának adatait és annak hitelesítését is, és azt az előfizető arra irányuló felszólítás esetén köteles a hatóságoknak bemutatni”.
- 17 Az 1999/5 irányelv átültetésére irányuló 269/2001 törvényerejű rendelet 8. cikkének szövege a következő:
- „Nem tiltható, korlátozható vagy gátolható a [...] CE-jelölést viselő készülékek forgalomba hozatala és üzembe helyezése, mivel e jelölés azt igazolja, hogy a készülék megfelel e rendelet rendelkezéseinek”.

- 18 Az elektronikus hírközlés kódexet létrehozó, 2003. augusztus 1-jei 259/2003 törvényerejű rendelet (decreto legislativo n. 259/2003 – Codice delle comunicazioni elettroniche) (a GURI 2003. szeptember 15-i 214. száma, rendes melléklet) 160. cikkének szövege a következő:

„(1) A tevékenység gyakorlására vonatkozó felhatalmazást megszerző valamennyi rádióállomás esetén meg kell őrizni a minisztérium által kiadott megfelelő engedélyt.

(2) A műsorszóró szolgáltatást igénybevevő állomások esetén az előfizetés jogcíme helyettesíti az engedélyt.”

- 19 Az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé alakított 4/2014 törvényerejű rendelet 2. cikkének (4) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A [641/1972. sz. köztársasági elnöki rendelet] mellékletét képező díjtáblázat 21. pontjának alkalmazásában a [259/2003] törvényerejű rendelet 160. Cikkének az előzőekben említett 21. pont által hivatkozott rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy rádióállomás alatt a földi mobil távközlési szolgáltatásra szolgáló végberendezést is érteni kell.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 A De Pra és a SAIV külön-külön az adóhatóság bellunói tartományi igazgatóságától és az az adóhatóság vizenai tartományi igazgatóságától kérte az általa a TCG címén befizetett összegek visszatérítését. Ezen adóhatóságok elutasító határozatával szemben mindegyikük keresetet nyújtott be a Commissione tributaria regionale di Mestre-Venezia (mestre-velencei regionális adóhatóság) előtt.
- 21 E keresetek alátámasztása érdekében azt állítják, hogy a végberendezések szabad mozgásának és üzembe helyezésének az 1999/5 irányelvben kimondott elve összeegyeztethetetlen az olyan hatósági intézkedéssel, mint amely az olasz szabályozásban előírt általános felhatalmazás vagy engedély. Tekintettel arra, hogy a TCG adónak tekintendő, úgy vélik, hogy annak adóztatandó tényállás hiányában jogosultak az említett díj címén befizetett összegek visszatérítésére.
- 22 Noha a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatalra utaló határozatában az Agricola Esposito végzést (C-492/09, EU:C:2010:766) és az Umbra Packaging végzést (C-355/13, EU:C:2013:867) idézi, amelyek olyan díjra vonatkoznak, mint a TCG, megállapítja, hogy e végzések meghozatala óta új körülmények merültek fel, és azok nem teszik lehetővé az előtte folyamatban lévő jogviták eldöntését. E tekintetben az alábbi három körülményt említi.
- 23 Először is a Bíróság e végzésekben nem határozott olyan díjnak az 1999/5 irányelvvel való összeegyeztethetőségéről, mint a TCG.
- 24 Másodszor az olasz állam az 50/2014 törvénnyé alakított 4/2014 rendelettvörvény 2. cikkének (4) bekezdését az említett végzéseket követően fogadta el.
- 25 Harmadszor az egyesített tanácsban ülésező legfelsőbb bíróság (Corte suprema di cassazione) 2014. május 2-i határozatával, tehát szintén az említett végzéseket követően kimondta, hogy az 1999/5 irányelv nem előzi meg a De Pra és a SAIV által említett 2002/19, 2002/20, 2002/21 és 2002/22 irányelvet (a továbbiakban együttesen: hálózati irányelvek), és hogy ennek következtében a 2002/20 irányelv értelmében vett általános felhatalmazás vagy engedély szükséges az érintett végberendezések használatához.

26 Ilyen körülmények között a Commissione tributaria regionale di Mestre-Venezia az eljárás felfüggesztéséről határozott, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) A földi mobil távközlési szolgáltatásra szolgáló végberendezések tekintetében összeegyeztethető-e a közösségi joggal (az 1999/5 irányelvvel, valamint a [hálózati irányelvekkel]):

- az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé átalakított 4/2014. sz. rendelet törvény 2. cikke (4) bekezdésének;
- a 259/2003 törvényerejű rendelet 160. cikke, a 259/2003. sz. törvényerejű rendelet 160. cikkének;
- a [mellékletben szereplő] díjtáblázat 21. cikkének

együttes rendelkezésében foglalt olyan nemzeti szabályozás, amely a végberendezéseket a rádióállomásokat egyenértékűvé téve a felhasználó részére általános felhatalmazás, valamint a rádióállomásra vonatkozó megfelelő engedély megszerzését írja elő, amely a megfizetésének kötelezettségét keletkeztető tényállást képezi?

Ebből következően továbbá, különösen a végberendezések használata tekintetében összeegyeztethető-e a közösségi joggal az olasz állam azon követelménye, hogy a felhasználó terhére általános felhatalmazás és rádióállomásra vonatkozó engedély megszerzését írja elő abban az esetben, ha a végberendezések forgalomba hozatalát, szabad mozgását és üzembe helyezését a közösségi jogforrások (1999/5 irányelv) már teljes egészében szabályozzák általános felhatalmazás és/vagy engedély előírása nélkül?

A nemzeti szabályozás annak ellenére írja elő az általános felhatalmazás és engedély megszerzését:

- hogy az általános felhatalmazás egy olyan intézkedés, amely nem a végberendezések felhasználóját, hanem kizárólag az elektronikus hírközlési hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában érdekelt vállalkozásokat érinti (a 2002/20 irányelv 1., 2. és 3. cikke);
- hogy a koncesszió az egyedi rádiófrekvencia- és számhasználati jogok tekintetében kerül előírásra, amelyek biztosan nem a végberendezések használatára vonatkoznak;
- hogy a közösségi szabályozás a végberendezések tekintetében nem állapít meg általános felhatalmazás vagy engedély megszerzésére irányuló kötelezettséget;
- hogy az 1999/5 irányelv 8. cikke úgy rendelkezik, hogy a tagállamok »a területükön nem tiltják meg, nem korlátozzák vagy gátolják a [...] CE-jelölést viselő készülék forgalomba hozatalát és üzembe helyezését«, és
- hogy a rádióállomás és a földi mobil távközlési szolgáltatásra szolgáló végberendezések lényegüket, valamint szabályozásukat illetően eltérnek, és nem egyenértékűek.

2) Összeegyeztethető-e a közösségi joggal (az 1999/5 irányelvvel és a 2002/20 irányelvvel, különösen annak 20. cikkével):

- az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé átalakított 4/2014. sz. rendelet törvény 2. cikkének (4) bekezdésében;
- a 259/2003. sz. törvényerejű rendelet 160. cikkében;

- a [mellékletben szereplő] díjtáblázat 21. pontjában;
- a 33/1990. sz. miniszteri rendelet 3. cikkében;

foglalt nemzeti szabályozás, amelynek alapján

- a [2002/22 irányelv] 20. cikkében meghatározott – az üzemeltető és a felhasználó között létrejött, valamint a fogyasztók és a végfelhasználók, továbbá a csatlakozást és a kapcsolódó szolgáltatásokat biztosító vállalkozás vagy vállalkozások közötti kereskedelmi kapcsolatokat szabályozó – szerződés »önmagában« is az általános felhatalmazást és/vagy a rádióállomásra vonatkozó engedélyt helyettesítő dokumentumnak minősülhet, a közigazgatási hatóság bármely beavatkozása, cselekménye vagy ellenőrzése nélkül;
 - a szerződésnek tartalmaznia kell a végberendezés típusának adatait és annak hitelesítését is (amely [az 1999/5 irányelv] 8. cikke alapján nem került előírásra)?
- 3) Összeegyeztethetők-e a fentiekben hivatkozott közösségi joggal az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé átalakított 4/2014. sz. rendelet törvény 2. cikkének (4) bekezdésében, a 259/2003. sz. törvényerejű rendelet 160. cikkében és a [mellékletben szereplő] díjtáblázat 21. pontjában foglalt rendelkezések, amelyek kizárólag egy adott felhasználói csoport, a formálisan előfizetési szerződésnek nevezett szerződések jogosultjai tekintetében írják elő az általános felhatalmazás, és ebből eredően a rádióállomásra vonatkozó engedély megszerzésének kötelezettségét, míg az elektronikus hírközlési szolgáltatások más felhasználói vonatkozásában nem írják elő általános felhatalmazást vagy engedélyt a szerződés alapján kizárólag annak más elnevezése (előre fizetett vagy feltöltős szolgáltatás) miatt?
- 4) Ellentétes-e az 1999/5 európai irányelv 8. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, mint a az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé átalakított 4/2014. sz. rendelet törvény 2. cikkének (4) bekezdésében, a 259/2003. sz. törvényerejű rendelet 160. cikkében és a [mellékletben szereplő] díjtáblázat 21. pontjában foglalt szabályozás, amely:
- az általános felhatalmazás és a rádióállomásra vonatkozó engedély kiadására irányuló közigazgatási cselekmény elvégzését,
 - e cselekmények ellentételezéseként [igazgatási koncessziós] díj megfizetését,
- írja elő, mivel e cselekmények olyan magatartások, amelyek korlátozhatják a végberendezések üzembe helyezését, használatát és szabad mozgását?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 27 Első három kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság az olasz jogszabályok uniós szabályokkal való összeegyeztethetőségéről kérdezi a Bíróságot. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban nem dönthet a nemzeti jog rendelkezéseinek e rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről. A Bíróság ezzel szemben hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa a kérdést előterjesztő bíróságot minden olyan, az uniós jog releváns értelmezésére vonatkozó szempontról, amely lehetővé teszi e bíróság számára ezen összeegyeztethetőség értékelését az előtte folyó eljárásban (lásd: *Transportes Urbanos y Servicios Generales* ítélet, C-118/08, EU:C:2010:39, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; *Agricola Esposito* végzés, C-492/09, EU:C:2010:766, 19. pont).

Az első és a negyedik kérdésről

- 28 Első és a negyedik kérdésével, amelyeket indokolt együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az 1999/5 irányelvet és különösen annak 8. cikkét, valamint a hálózati irányelveket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan díj alkalmazásáról szóló nemzeti szabályozás, mint a TCG, és amely szerint a földi mobil távközlési végberendezések előfizetési szerződés keretében történő használatának feltétele általános felhatalmazás vagy engedély megszerzése, valamint ilyen díj fizetése.
- 29 A Bíróság az Agricola Esposito végzésben (C-492/09, EU:C:2010:766) megállapította, hogy a hálózati irányelvek közül kettővel, azaz a 2002/20 és a 2002/21 irányelvvel nem ellentétes az olyan díj, mint a TCG. Ezen értékelését a 2002/20 irányelv vonatkozásában az Umbra Packaging ítéletben (C-355/13, EU:C:2013:867) is megerősítette.
- 30 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy az 1999/5 irányelvvel és a hálózati irányelvekkel ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, mint amely a TCG-t létrehozta, e tekintetben hangsúlyozva, hogy e szabályozás nem csupán a TCG fizetésének kötelezettségét, hanem különösen közigazgatási engedély megszerzését írja elő. Hivatkozik továbbá az olasz jognak az említett végzések elfogadása idején fennálló helyzethez képest bekövetkezett állítólagos változásaira.
- 31 A jelen ítélet 24. és 25. pontjában kifejtett, az 50/2014. sz. törvénnyel törvénnyé alakított 4/2014. sz. rendelet törvény 2. cikke (4) bekezdésének elfogadásához kapcsolódó fenti változások, valamint a legfelsőbb bíróság határozatának elfogadása kapcsán meg kell azonban állapítani, hogy azok nincsenek hatással a 2002/20 és a 2002/21 irányelvnek a Bíróság által az említett végzésekben elvégzett értelmezésére.
- 32 A kérdést előterjesztő bíróság által közölt információkból ugyanis kitűnik, hogy az olasz jogi helyzet azon változásai, amelyekre utal, a létező szabályozás értelmezését érintik, és egyáltalán nem hoznak létre új kötelezettséget.

Az 1999/5 irányelvről

- 33 Az 1999/5 irányelv annak (32) preambulumbekkezdése szerint arra irányul, hogy biztosítsa az említett irányelvben meghatározott bizonyos alapvető követelményeknek megfelelő távközlő végberendezések szabad mozgását. Ezen irányelv annak 1. cikke értelmében tehát szabályozási keretet teremt többek között e berendezések Unióban történő forgalomba hozatala, szabad mozgása és üzembe helyezése számára. Az említett irányelv „A készülék szabad mozgása” című 8. cikke pontosítja, hogy a tagállamok a területükön nem tiltják meg, nem korlátozzák vagy gátolják a VII. mellékletben említett CE-jelölést viselő készülék forgalomba hozatalát és üzembe helyezését, amely jelölés azt igazolja, hogy az megfelel az 1999/5 irányelv összes rendelkezésének.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy a felhatalmazás és a szóban forgó szabályozásban előírthoz hasonló díj fizetésének feltétele nem hoz-e létre az említett irányelvvel és különösen annak 8. cikkével ellentétes akadályokat.
- 35 A végső fogyasztó azon kötelezettségének fennállását illetően, hogy felhatalmazást szerezzen, rá kell mutatni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint a legfelsőbb bíróság kimondta, hogy a telefonhálózat üzemeltetője által ajánlott előfizetési szerződés az a jogcím, amely lehetővé teszi e fogyasztó számára a végberendezés használatát, és minden joghatása tekintetében a „rádióállomásra vonatkozó engedélynek” nevezett engedély helyébe lép. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésből kitűnik, hogy az említett szerződés önmagában is az általános felhatalmazást és/vagy a rádióállomásra vonatkozó engedélyt helyettesítő dokumentumnak minősülhet, a közigazgatási hatóság bármely beavatkozása, cselekménye vagy ellenőrzése nélkül.

- 36 Írásbeli észrevételeikben a De Pra és a SAIV azonos értelemben jelezték, hogy a nemzeti jogalkotó jogi fikciót hozott létre annak érdekében, hogy fenntartsion egy adóztatandó tényállást a TCG beszédésére a mobiltelefon-szolgáltatásra vonatkozó előfizetési szerződések megkötése során. Hangsúlyozták, hogy a közigazgatási hatóság e célból semmilyen hatósági cselekményt nem végzett.
- 37 Úgy tűnik tehát, hogy a közigazgatási hatóság részéről nincs szükség semmilyen jóváhagyásra vagy akár dokumentumra, mivel az előfizetési szerződés általános felhatalmazást és/vagy a rádióállomásra vonatkozó engedélyt helyettesítő dokumentumnak minősül, és a TCG vonatkozásában adóztatandó tényállás lehet.
- 38 Amennyiben ez az eset valósul meg, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, az ilyen szabályozás nem ír elő olyan közigazgatási hatósági beavatkozást, amely alkalmas arra, hogy e berendezések szabad mozgásának akadályát képezze, és sértse az 1999/5 irányelvet.
- 39 Ezt követően a TCG-hez hasonló díj alkalmazását illetően elmondható, hogy az nem a földi mobil távközlési végberendezésekre, hanem az e berendezések használata céljából kötött előfizetési szerződésekre alkalmazandó. Meg kell állapítani, hogy ezen díjkivetés nem zavarja az említett végberendezések értékesítését, amelyek Olaszországban előfizetési szerződés aláírására vonatkozó kötelezettség nélkül értékesíthetők, és mindenesetre nem alkalmazandó a többi tagállamból származó végberendezésekre, ezért nem minősül e berendezések szabad mozgása akadályának sem.

A hálózati irányelvekről

- 40 Elsőként a 2002/20 és a 2002/21 irányelvet illetően mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már korábban megállapította, hogy azok nem alkalmazandók az olyan díjra, mint a TCG, amely földi mobil távközlési végberendezések használatára vonatkozik. A Bíróság ugyanis kimondta, hogy az ilyen díj alapja nem a hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások nyújtása, és hogy a mobiltelefon-szolgáltatásnak valamely előfizető általi magáncélú használata nem feltételezi elektronikus hírközlő hálózatoknak és hírközlési szolgáltatásoknak a 2002/20 irányelv értelmében való nyújtását (Agricola Esposito végzés, C-492/09, EU:C:2010:766, 35. pont). A Bíróság egyébiránt kimondta, hogy a 2002/21 irányelv nem alkalmazandó azon berendezésekre, amelyek az 1999/5 irányelv hatálya alá tartoznak, mely utóbbi a magáncélú használatra szánt távközlési végberendezések, így a mobiltelefonok használatára vonatkozik (Agricola Esposito végzés, C-492/09, EU:C:2010:766, 42. pont).
- 41 Ehhez hozzá kell tenni, hogy a De Pra és a SAIV azon érve, amely szerint az olyan díj, mint a TCG, ellentétes a 2002/20 irányelv 12. cikkével, mivel nem díj formáját öltő olyan közigazgatási hatósági illeték, amely kizárólag az általános felhatalmazások kiadásához, kezeléséhez, azok alkalmazott rendszerének ellenőrzéséhez és végrehajtásához kapcsolódóan felmerülő igazgatási költségek fedezetére szolgál, nem fogadható el. A Bíróság ugyanis korábban úgy határozott, hogy az olyan adó, amelynek az alapjául szolgáló elem nem az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacára való belépést lehetővé tevő általános engedélyezési eljáráshoz kapcsolódik, hanem a szolgáltatók által nyújtott mobiltelefon-szolgáltatások használatához, és amelyet végül e szolgáltatások felhasználói viselnek, nem tartozik e 12. cikk hatálya alá (lásd: Vodafone Malta és Mobisile Communications ítélet, C-71/12, EU:C:2013:431, 25. és 29. pont).
- 42 Végül az általános engedély megszerzésére vonatkozó kötelezettséget illetően, amelyről a 2002/22 irányelv nem rendelkezik, és amely azzal ellentétes lehet, meg kell állapítani – ahogyan az a jelen ítélet 35–37. pontjából is kitűnik –, hogy az olyan általános felhatalmazás, mint amelyről az alapügyben szó van, és amelynek az előfizetési szerződés minősül, csak arra irányul, hogy a TCG alapjául szolgáló elem legyen. Nem célja tehát hálózati szolgáltatások nyújtásának engedélyezése, és nem sérti azt említett irányelvből eredő kötelezettségeket.

- 43 Ami másodszer a 2002/19 és a 2002/22 irányelvet illeti, meg kell állapítani, hogy 1. cikke szerint a 2002/19 irányelv harmonizálja az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, valamint ezek összekapcsolását. A hálózatokat üzemeltető szolgáltatók közötti kapcsolatokra, nem pedig a mobiltelefon-készülékek végfelhasználók általi használatára vonatkozik.
- 44 A 2002/22 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások végfelhasználók számára történő szolgáltatásával foglalkozik. Célja, hogy az Unió egészében biztosítsa a jó minőségű, nyilvánosan elérhető szolgáltatások rendelkezésre állását. Az egyetemes szolgáltatásnyújtást illetően meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül.
- 45 Ezen irányelv tehát minimumszabályokat ír elő, és nem tiltja más olyan, különösen adójogi jellegű intézkedések alkalmazását, amelyek e normákra nincsenek hatással.
- 46 Következésképpen az első és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1999/5 irányelvet és különösen annak 8. cikkét, valamint a hálózati irányelveket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan díj alkalmazásáról szóló nemzeti szabályozás, mint a TCG, amely szerint a földi mobil távközlési végberendezések előfizetési szerződés keretében történő használatának feltétele általános felhatalmazás vagy engedély megszerzése, valamint ilyen díj fizetése, mivel az előfizetési szerződés önmagában engedélyt vagy általános felhatalmazást helyettesítő dokumentumnak minősül, és ezért e tekintetben semmilyen közigazgatási hatósági beavatkozás nem szükséges.

A második kérdésről

- 47 Második kérdésével a bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2002/22 irányelv 20. cikkét és az 1999/5 irányelv 8. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal – olyan díj alkalmazása szempontjából, mint a TCG – ellentétes, ha általános felhatalmazással vagy rádióállomásra vonatkozó engedéllyel egyenértékűnek tekintenek valamely mobiltelefon-előfizetési szerződést, amelynek egyébiránt tartalmaznia kell az érintett végberendezés típusának adatait és annak hitelesítését.
- 48 Elsőként azt illetően, hogy az ilyen előfizetési szerződést – olyan díj alkalmazása szempontjából, mint a TCG – általános felhatalmazással vagy rádióállomásra vonatkozó engedéllyel egyenértékűnek tekintenek, elegendő emlékeztetni arra, hogy a 2002/22 irányelv az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások végfelhasználók részére történő szolgáltatására vonatkozik, és nem szabályozza olyan díj kivetését, mint amelyről az alapügyben is szó van. Ebből következik, hogy ezen irányelvvel nem ellentétes, ha a nemzeti jogalkotó kimondja, hogy az e díj alapjául szolgáló tényállás a mobiltelefon-szolgáltatások nyújtója és a végberendezés felhasználója között létrejött előfizetési szerződés, és hogy e szerződés az e díjjal érintett általános felhatalmazással egyenértékűnek tekintendő.
- 49 Ezt követően az előfizetési szerződés tartalmát illetően a 2002/22 irányelv 20. cikke pontosítja azokat az elemeket, amelyeket annak „legalább” tartalmaznia kell.
- 50 Ily módon az említett 20. cikk szövegéből következik, hogy az utóbbival nem ellentétes, ha valamely nemzeti szabályozás előírja, hogy a mobiltelefon-szolgáltatásokra vonatkozó előfizetési szerződéseknek a 2002/22 irányelv által előírt elemeken kívül más elemeket is tartalmazniuk kell, így például a szóban forgó végberendezés típusát és annak hitelesítését. Ebből a rendelkezésből az is következik, hogy e további elemek nem minősülnek a szóban forgó berendezések szabad mozgása olyan akadályának, amely ellentétes az 1999/5 irányelv 8. cikkével.

- 51 A második kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 2002/22 irányelv 20. cikkét és az 1999/5 irányelv 8. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal – olyan díj alkalmazása szempontjából, mint a TCG – nem ellentétes, ha általános felhatalmazással vagy rádióállomásra vonatkozó engedéllyel egyenértékűnek tekintenek valamely mobiltelefon-előfizetési szerződést, amelynek egyébiránt tartalmaznia kell az érintett végberendezés típusának adatait és annak hitelesítését.

A harmadik kérdésről

- 52 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az uniós jogot, ahogyan az 1999/5 irányelvből, a hálózati irányelvekből és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 20. cikkéből következik, úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a földi mobil távközlési végberendezések felhasználóival szemben annak alapján tanúsított eltérő bánásmód, hogy mobiltelefon-szolgáltatási előfizetési szerződést kötnek vagy e szolgáltatásokat adott esetben feltölthető, előre fizetett kártyák formájában vásárolják meg, és amelynek alapján csak az első csoport tartozik azon szabályozás hatálya alá, amely a TCG-ről rendelkezik.
- 53 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 20. cikke úgy rendelkezik, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. A Charta 51. cikkének (1) bekezdésével összhangban azonban a tagállamok csak annyiban címzettjei a Chartának, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Márpedig a jelen esetben – ahogyan az első és a negyedik kérdésre adott válaszból kitűnik –, mivel a hálózati irányelvek és az 1999/5 irányelv nem szabályozzák olyan díj alkalmazását, mint amelyről az alapügyben szó van, és a Bíróság elé terjesztett ügyiratokból nem tűnik ki, hogy az említett szabályozás Unió jogát hajtja végre, e rendelkezést nem kell az említett szabályozásra alkalmazni.
- 54 Ezenkívül, amennyiben e kérdés a közigazgatási hatósági felhatalmazásra vonatkozó szabálynak kizárólag valamely mobiltelefon-szolgáltatás előfizetőire való alkalmazását érinti, emlékeztetni kell arra, ahogyan az a jelen ítélet 38. pontjából is kitűnik, hogy a gyakorlatban semmilyen közigazgatási hatósági cselekmény nem tűnik szükségesnek, mivel az előfizetési szerződés önmagában helyettesíti a felhatalmazást.
- 55 Ebből következik, hogy olyan esetben, mint amely az alapügyekben is felmerült, a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot, ahogyan az 1999/5 irányelvből, a hálózati irányelvekből, valamint a Charta 20. cikkéből következik, úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a földi mobil távközlési végberendezések felhasználóival szemben annak alapján tanúsított eltérő bánásmód, hogy mobiltelefon-szolgáltatási előfizetési szerződést kötnek vagy e szolgáltatásokat adott esetben feltölthető, előre fizetett kártyák formájában vásárolják meg, és amelynek alapján csak az első csoport tartozik azon nemzeti szabályozás hatálya alá, amely a TCG-ről rendelkezik.

A költségekről

- 56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

1) Úgy kell értelmezni:

- **a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről szóló, 1999. március 9-i 1999/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet és különösen annak 8. cikkét,**

- az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (Hozzáférési irányelv),
- a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (Engedélyezési irányelv),
- az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (Keretirányelv), és
- a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (Egyetemes szolgáltatási irányelv) irányelvet,

hogy azokkal nem ellentétes az olyan díj alkalmazásáról szóló nemzeti szabályozás, mint az igazgatási koncessziós díj, amely szerint a földi mobil távközlési végberendezések előfizetési szerződés keretében történő használatának feltétele általános felhatalmazás vagy engedély megszerzése, valamint ilyen díj fizetése, mivel az előfizetési szerződés önmagában engedélyt vagy általános felhatalmazást helyettesítő dokumentumnak minősül, és ezért e tekintetben semmilyen közigazgatási hatósági cselekmény nem szükséges.

- 2) A 2009/136 irányelvvel módosított 2002/22 irányelv 20. cikkét és az 1999/5 irányelv 8. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal – olyan díj alkalmazása szempontjából, mint az igazgatási koncessziós díj – nem ellentétes, ha általános felhatalmazással vagy rádióállomásra vonatkozó engedéllyel egyenértékűnek tekintenek valamely mobiltelefon-előfizetési szerződést, amelynek egyébiránt tartalmaznia kell az érintett végberendezés típusának adatait és annak hitelesítését.
- 3) Olyan esetben, mint amely az alapügyekben is felmerült, az uniós jogot, ahogyan az 1999/5 irányelvből, a 2002/19 irányelvből, a 2009/140 irányelvvel módosított 2002/20 irányelvből, a 2002/21 irányelvből és a 2009/136 irányelvvel módosított 2002/22 irányelvből, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkéből következik, úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a földi mobil távközlési végberendezések felhasználóival szemben annak alapján tanúsított eltérő bánásmód, hogy mobiltelefon-szolgáltatási előfizetési szerződést kötnek vagy e szolgáltatásokat adott esetben feltölthető, előre fizetett kártyák formájában vásárolják meg, és amelynek alapján csak az első csoport tartozik azon nemzeti szabályozás hatálya alá, amely az igazgatási koncessziós díjról rendelkezik.

Aláírások